

NATUR PÅ SKOLESKEMAET

Heidi Buur Holbeck og Anne Eskildsen

24. August 2017



NATUR PÅ SKOLESKEMAET



TILTAG I NATURPAKKEN



Nu skal natur på skoleskemaet

Torsdag 22. Februar 2017 00:00

Skrivet af Kage J. Jensen | Udsat af



Alle landmænd skal uddannes i naturpleje, lover Esben Lunde Larsen.



Unge landmænd skal uddannes i at tage vare på naturen.

Eleverne på landbrugsskolerne får til sommer et nyt fag på skemaet. Naturpleje skal nemlig indgå som en obligatorisk del af landbrugsuddannelsen. De kommende landmænd skal bl.a. undervises i, hvordan afgræsning af naturarealer kan sikre, at områder ikke gror til. På den måde kan man nemlig holde arealerne lysåbne til glæde for de dyr og planter, der trives bedst i disse omgivelser.

VI SKAL PASSE PÅ NATUREN

I Danmark har et rigt og mangfoldigt dyre- og planteliv, og det skal vi også have fremover. Nu kommer naturpleje på skoleskemaet for alle fremtidens landmænd på landets landbrugsskoler for at sikre det bedst mulige grundlag for, at danske landmænd har viden og forudsætninger for at tage vare på naturen, i egen miljø- og fødevarerminister Esben Lunde Larsen.

Uddannelsen af de kommende landmænd er en del af Naturpakken 2016, som blev vedtaget af V, K, LA og DF.

Landbrug & Fødevarer

Aktuelt

For medlemmer

Tal & analyser

Viden om

Om os

Kontakt

English

Medlemslogin

Q

Aktuelt / Nyheder / 2017 / Februar / Landmænd får naturpleje på skoleskemaet

De syv synder

Bub Page

De syv synder

Arrangementer

Et nyt kapitel

Publikationer

Forum for Underernæring

L&F på de sociale medier

Presseforum

Tilmed nyhedservice



Landmænd får naturpleje på skoleskemaet

Danske landmænd skal uddannes i at tage vare på naturen og være med til at styrke biodiversiteten i Danmark. Derfor skal fremtidens danske landmænd undervises i "naturpleje". Samtidig fortsættes efteruddannelsesindsatsen i naturpleje for landmænd.

23. feb 2017

Som et tiltag i Naturpakken 2016, som blev indgået af V, K, LA og DF, skal danske landbrugsstudenterne fremover uddannes i naturpleje som en obligatorisk del af landbrugsuddannelsen. De kommende landmænd skal blandt andet undervises i, hvordan afgræsning af naturarealer kan sikre, at områder ikke gror til. På den måde kan man nemlig holde arealerne lysåbne til glæde for de dyr og planter, der trives bedst i disse omgivelser.

- Danmark har et rigt og mangfoldigt dyre- og planteliv, og det skal vi også have fremover. Nu kommer naturpleje på skoleskemaet for alle fremtidens landmænd på landets landbrugsskoler for at sikre det bedst mulige grundlag for, at danske landmænd har viden og forudsætninger for at tage vare på naturen, siger miljø- og fødevarerminister Esben Lunde Larsen.
- Og så på efteruddannelsesområdet styrkes indsatsen for naturpleje. Landbrug & Fødevarers faglige videnshus SEGES skal i de kommende år fortsætte efteruddannelsen af landmænd og konsulenter. Her kan landmænd over hele landet få gratis kurser og undervisning i naturpleje og udveksle gode råd og erfaringer.
- Vi skal have så gode erhvervsuddannelser som muligt. De skal afspejle den virkelighed, som den enkelte landmand eller konsulent møder ti daglig. Den virkelighed handler blandt andet om fagligt at tage vare på natur og landskab. Derfor skal det også være en selvtydelig del af de uddannelsesfagligheder fremover, siger undervisningsminister Mette Riisager.

Samtidig fortsætter indsatsen om at afholde efteruddannelse om naturpleje for landmænd frem til 2019. Efteruddannelsen skal sikre, at landmænd forstår de regler, der er forbundet med at modtage offentlig tilskud til at udføre naturpleje. Det vil lette landmandens hverdag og reducere behovet for kontrol og administration.

L&F: Landbruget er en vigtig naturforvalter

Et øget fokus på naturpleje på landbrugsuddannelsen bliver også bakket op i erhvervet. Hos Landbrug & Fødevarer værdsætter det glæde, at landbrugsstudenterne fremover bliver klogere bedre på ti at tage vare på naturen.

- Landbruget er en af de vigtigste forvaltere af vores natur, og det er et ansvar, vi tager alvorligt. Som moderne landmand er du nødt til at vide noget om naturen og de regler, der er på området. Både for at undgå at komme galt afsted, men også for at vide, hvordan du kan skabe de bedste vilkår for de vilde dyr og planter på din bedrift, siger Lone Andersen, der er formand for det faglige udvalg for landbrugsuddannelsen og videremand i Landbrug & Fødevarer.

Der findes 15 landbrugsskoler i Danmark i omgivelser af 3.000 elever studerer for at blive landbrugsstudenter. Og ca. 750 bliver færdige hvert år. Naturpleje kommer på landbrugsstudenternes skoleskema i sommeren 2017.

Den nye efteruddannelsesperiode for landmænd starter i foråret 2017.

Seneste nyt fra lf.dk

Skat firmaernes kamp for vækst, politikere

23. aug 2017

Blevet på, hvem der skal sikre landmændene for vækst, er i haven Christensborg eller virksomhedsmediet - det er både og fastslår form erhvervsorganisationer i en kronik i Børsen.

Populær oktober ved Copenhagen Cooking

22. aug 2017

I forbindelse med madfestivalen Copenhagen Cooking har Højenberget opstillet en oktober, hvor folk kan købe smagsprøver på 80 forskellige danske oste. Det er noget, publikum kan lide.

PRESSEMEDDELELSE

L&F: Udvalgte af forskerordningen vil give dansk fødevarerproduktion

21. aug 2017

Landbrug & Fødevarer hilser de seneste skatteudmeldinger fra regeringen velkomne. Det giver ikke udvidelsen af forskerordningen og forslag om fælles af løfter over beskæftigelsesforholdet.

Læs mere

3

NATUREN PÅ SKOLESKEMAET

- Det faglige udvalg for landbrugsuddannelsen har besluttet at oprette et nyt fag – ”Naturpleje og naturforvaltning”
- 1 uges obligatorisk uddannelse på modul 2
- Trådte i kraft sommeren 2017
- Det er op til de enkelte skoler at afgøre om elever, som er startet på landbrugsuddannelsen *før* 15. juli 2017 flyttes over på den nye bekendtgørelse for uddannelsen
- Dvs. der kan være skoler som gennemfører trin 2 efter den nye bekendtgørelse i efteråret 2017
- Faget vil være obligatorisk for alle elever på modul 2 i 2018.



LÆRINGSMÅL OG IDEER TIL INDHOLD

- Hvilke emner skal behandles i faget?
- Hvordan kan I undervise i emnerne?
- Hvor kan I finde undervisningsmateriale?
- Forslag til øvelser
- Ideer og erfaringsudveksling





LÆRINGSMÅL # 1:

**ELEVEN HAR EN
GRUNDLÆGGENDE
FORSTÅELSE FOR
BIODIVERSITET OG KENDSKAB
TIL DE VIGTIGSTE NATURTYPER
OG ARTSGRUPPER I DET ÅBNE
LAND, SAMT BEVARELSEN AF
DISSE.**

HVAD KAN MAN ARBEJDE MED?

- Hvorfor skal vi overhovedet fokusere på natur i landbruget?
- Status for den danske natur, herunder de væsentligste trusler mod naturen.
- Hvad er biodiversitet for en størrelse?
- Gennemgang af naturtyper og artsgrupper
- Monitering (herunder NOVANA, rødlisten): sådan får vi viden om naturens tilstand
- Det sjældne versus det almindelig: Hvad gør nogle arter/levesteder hhv almindelige og sjældne, og hvorfor skal det sjældne have særligt fokus?
- Brandmandens lov

HVORFOR SKAL VI OVERHOVEDET FOKUSERE PÅ NATUR I LANDBRUGET?



AGERLANDSNATUR ER IKKE BARE KORNMARKER!



Overdrev, hede



Fugtig eng, marsk



Markskel, markveje

MANGE ARTER ER NATURLIGT KNYTTET TIL DET EKSTENSIVE LANDBRUGSLAND



Markperlemorsommerfugl



Engblomme

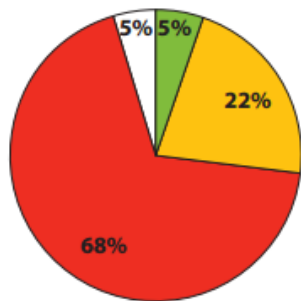


Agerhøne

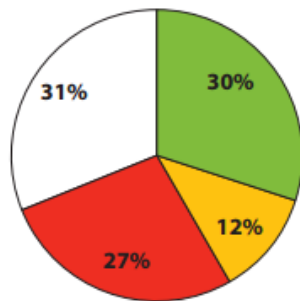
STATUS FOR DEN DANSKE NATUR

39 % af de danske arter,
og 90 % af naturtyperne
er i ugunstig
bevaringsstatus

Naturtyper



Arter



Bevaringsstatus

- Gunstig
- Moderat ugunstig
- Stærkt ugunstig
- Ukendt



TRUSLER



INTENSIVERING AF LANDBRUGSDRIFTEN



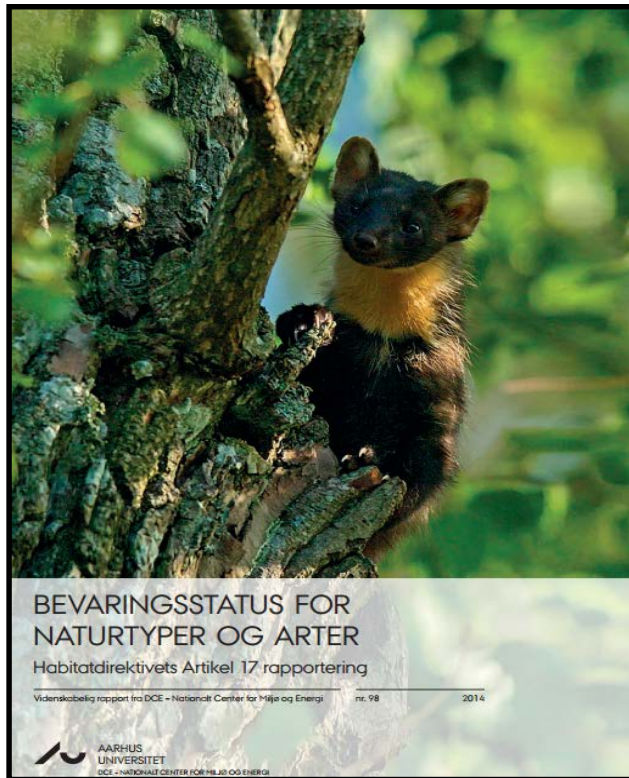
OPHØR AF TRADITIONELLE PLEJEMETODER



FRAGMENTERING

MONITERING: SÅDAN FÅR VI VIDEN OM NATURENS TILSTAND

NOVANA



RØDLISTEN

DMU - B-FDC - Den danske Natur - Danmarks Fugle og Natur - Naturbasen ID - Fugleog - Google

www2.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/projekter/redlist/gpdata.asp?ID=41&mode=default

#jkpf Observationer Artsbestemmelse Vejr Nyheder Søgninger Facebook Web Nationalpark

DMUlogo

Jord Vand Luft Dyr og planter Grønland Samfund

Uddannelser Overvågning Om DMU Viden for alle Nyheder

Fagdatacenter for Biodiversitet og Terrestrisk Natur

Den danske Rødliste

Dagsommerfugle

[Rødlisteforside](#) | [Artsgrupper](#) | [Rødlistesystemet](#)

Kritisk truet (CR)		Moderat truet (EN)		Sårbar (VU)		Rødlistede arter i alt
7 (9,09%)		10 (12,9%)		10 (12,9%)		43 (55,8%)
Forsvundet (RE)	Næsten truet (NT)	Ikke truet (LC)	Utilstr. data (DD)	Ikke mulig (NA)	Ikke bedømt (NE)	Antal arter i gruppen
11 (14,2%)	5 (6,49%)	34 (44,1%)		18 (23,3%)	3 (3,89%)	77 (100%)

Status for gruppen Dagsommerfugle

#	Internationalt navn	Dansk navn	Status 2003-2008
1	Aglais urticae (Linnaeus, 1758)	Nældens takvinge	LC
2	Anthocharis cardamines (Linnaeus, 1758)	Aurora	LC
3	Apatura iris (Linnaeus, 1758)	Iris	LC
4	Aphantopus hyperantus (Linnaeus, 1758)	Enggrandøje	LC
5	Aporia crataegi (Linnaeus, 1758)	Sortåret hvidvinge	LC
6	Araschnia levana (Linnaeus, 1758)	Nældesommerfugl	LC

HVAD ER BIODIVERSITET?



Guldblomme (hede)



Blåhatjordbi (overdrev)

Skovperlemorsommerfugl
(skovlysninger)



Brushane (strandeng)



Vibefedt (rigkær)



Natpåfugleøje (højmoser og heder)

Cinnobervokshat (overdrev)



BIODIVERSITETSKRISEN ER EN FORMIDLINGSKRISE



ANDRE FAKTORER



- Vaner, rutiner og myter
- Konflikter mellem landbrugs- og naturhensyn
- Nabo-effekten
- *‘Det er kikset, at interessere sig for natur’*

DET ER ALMINDELIGT AT VÆRE SJÆLDEN....



Kun ca. 25% af arterne
udgør 90-95% af alle
individer!

...MEN HVAD MED DE SIDSTE 75%?



GULDET ER VIGTIGERE END SØLVET!





BRANDMANDENS LOV: BEVAR DET UERSTATTELIGE

1. **BEVARE** værdifulde arealer med høj naturværdi
2. **BESKYTTE** og forbedre arealer med potentielt høj naturværdi
3. **GENOPRETTE** og lave ny natur

HVOR KAN JEG FINDE INFO?

Nyeste blogindlæg



Deltag i gratis temadage og infomøder om naturpleje



Kom til Naturmøde 2017 i Hirtshals!



Sådan kan du højne naturværdien af dine brakarealer



Årets første sommerfugle er på vingene



Følg Danmarks ørne via webcam



Naturpleje med succes



Lejvådere i viborg



Naturspottet er i foråret



De vilde bier er naturspottet

Mest populære



Kom til Naturmøde 2017 i Hirtshals!



Få rådgivning om naturpleje af landets bedste



Naturen lige nu: Gæssenes efterårstræk er i gang!



DMU - B-FDC - Den danske Redliste

www2.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_idc_bio/projekter/redlist/gpdata.asp?ID=418&mode=default

DMUlogo

[Jord](#) [Vand](#) [Luft](#) [Dyr og planter](#) [Overblik](#) [Sitemap](#) [In English](#)

Fagdatacenter for Biodiversitet og Terrestrisk Natur

Den danske Redliste

Dagsommerfugle

[Redlisteforside](#) | [Artsgrupper](#) | [Redlistesystemet](#)

Kritisk truet (CR)		Moderat truet (EN)		Sårbar (VU)		Redlistede arter i alt
7 (9,09%)		10 (12,9%)		10 (12,9%)		43 (55,8%)
Forsvundet (RE)	Næsten truet (NT)	Ikke truet (LC)	Utilstrik, data (DD)	Ikke mulig (NA)	Ikke bedømt (NE)	Antal arter i gruppen
11 (14,2%)	5 (6,49%)	34 (44,1%)		18 (23,3%)	3 (3,89%)	77 (100%)

Status for gruppen Dagsommerfugle

#	Internationalt navn	Dansk navn	Status 2003-2008
1	<i>Aglais urticae</i> (Linnaeus, 1758)	Nældens takvinge	LC
2	<i>Anthocharis cardamines</i> (Linnaeus, 1758)	Aurora	LC
3	<i>Apatura iris</i> (Linnaeus, 1758)	Iris	LC
4	<i>Aphantopus hyperantus</i> (Linnaeus, 1758)	Engrandeje	LC
5	<i>Aporia crataegi</i> (Linnaeus, 1758)	Sortåret hvidvinge	LC
6	<i>Araschnia levana</i> (Linnaeus, 1758)	Nældsommerfugl	LC

GODT LANDMANDSSKAB
ER OGSÅ AT PASSE GODT PÅ NATUREN





LÆRINGSMÅL # 2:

ELEVEN HAR KENDSKAB TIL DE VIGTIGSTE REGLER OG LOVGIVNING PÅ NATUROMRÅDET (HERUNDER BL.A.

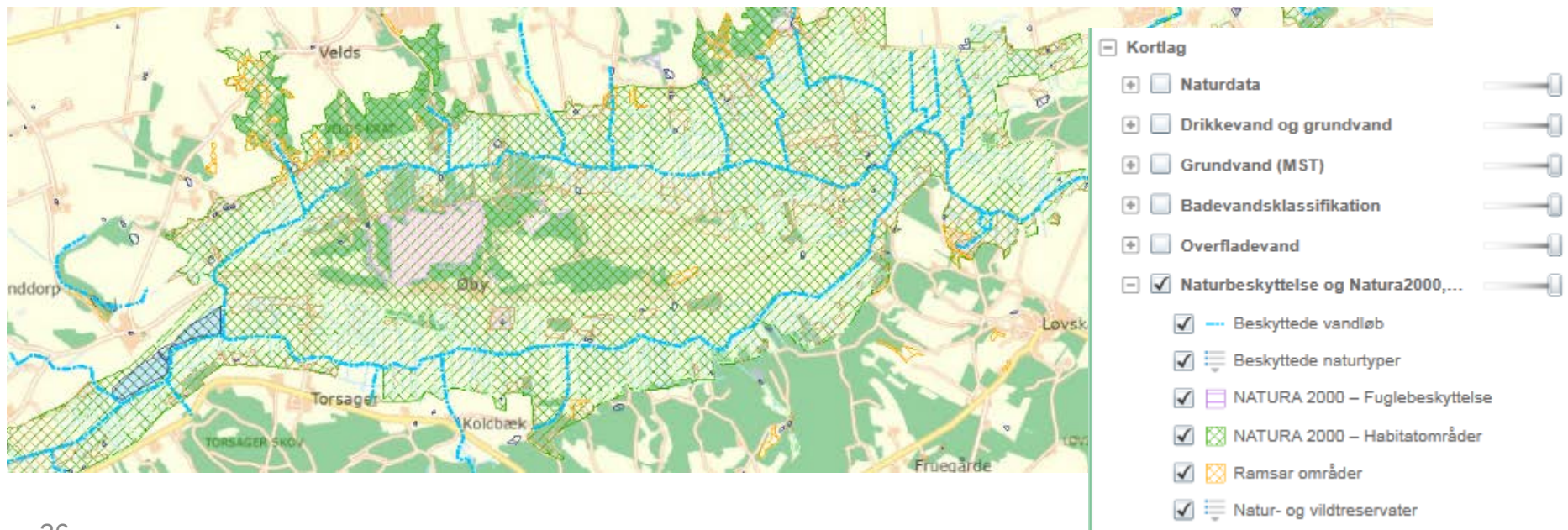
NATURBESKYTTELSESLOVENS § 3, NATURA 2000, ARTSBESKYTTELSE OG FREDNING, SAMT BIODIVERSITETSMÅL)

HVAD KAN MAN ARBEJDE MED?

- Biodiversitetsmål
- Naturbeskyttelsesloven
- Natura 2000
- Artsbeskyttelse, herunder bilag IV arter
- Fredninger
- Perspektiv: hvorfor er arts- og levestedsbeskyttelse vigtig, og hvad betyder det i praksis for landmanden?

BESKYTTET NATUR

HVOR ER DE § 3 BESKYTTEDE OMRÅDER?
HVAD INDEBÆRE BESKYTTELSEN?



FREDEDE ARTER I DANMARK – HVEM ER DE - OG HVAD INDEBÆRE BESKYTTELSEN?

Du er her: > Forside > Natur & Vand > Natur > National naturbeskyttelse > Beskyttede arter > Fredede dyr og planter

Natur

National naturbeskyttelse

Beskyttede arter

Fredede dyr og planter

Handlings- og
forvaltningsplaner

Indsamling af dyr og
planter

Rødlisten

§ 3 beskyttede naturtyper

Fredninger

National plan for
artsforvaltning

Bygge- og
beskyttelseslinjer

Naturpakken

Invasive arter

Hold af fugle i fangenskab

International
naturbeskyttelse

Natura 2000

Biodiversitet

Artsleksikon

Tilskud til skov- og
naturprojekter

Nyheder

Fredede dyr og planter

Mange dyr og planter trues af udryddelse, derfor bliver de fredet.

Fredede dyr og planter må ikke samles ind eller slås ihjel, og planter må ikke fjernes fra det sted, de vokser op, jf. artsfredningsbekendtgørelsen

Alle vilde pattedyr og fugle er fredede, med mindre der er givet tilladelse til at jage dem i jagtloven.

Miljøstyrelsen fastsætter jagttider og afgør, hvilke arter der må jages. De dyr, der ikke er jagttid på, er fredede. De fleste fuglearter er fredede, bl.a. alle rovfugle og småfugle samt de fleste vadefugle. Desuden er alle krybdyr og padder samt 10 arter af insekter beskyttet af en særlig fredning. Det gælder også nogle truede plantearter, bl.a. alle orkideerne.

Ønsker man at ansøge om **dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen**, skal der sendes ansøgningsskema til mst@mst.dk med angivelse af, at der ønskes dispensation fra.

[Ansøgning om dispensation \(word\)](#)

[Ansøgning om dispensation \(pdf - ikke skrivbar\)](#)

Oversigt over fredede dyr og planter

Dyr

Bløddyr

Fisk

Fugle

Insekter

Krybdyr

Padder

Pattedyr







LÆRINGSMÅL # 3:

**ELEVEN HAR KENDSKAB TIL,
HVORDAN SMÅBIOTOPER OG
LEVESTEDER PÅ
LANDBRUGSBEDRIFTEN
BESKYTTES OG PLEJES OG
HVORDAN DER KAN SKABES
NYE, DER UNDERSTØTTER
BIODIVERSITETEN.**

HVAD KAN MAN ARBEJDE MED?

- Prioritering af naturindsatsen – hvor lægger man sin indsats bedst?
- Hvor henter man viden om naturen på sin egen bedrift?
- Anvisninger for etablering og pleje af småbiotoper så som levende hegn, vandhuller, markvildtstiltag, remiser m.m.

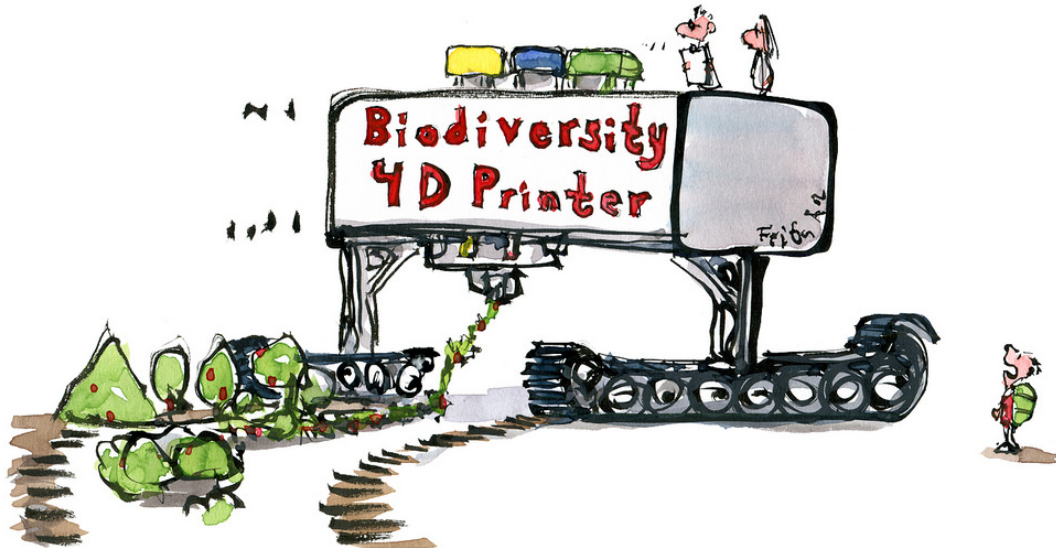
PRIORITERING AF NATURINDSATSEN – HVOR LÆGGER MAN SIN NATURINDSATS BEDST?



PRIORITERING AF NATURINDSATSEN – HVOR LÆGGER MAN SIN NATURINDSATS BEDST?



ETABLERING OG PLEJE AF SMÅBIOTOPER SÅ SOM LEVENDE HEGN, VANDHULLER, MARKVILDTSTILTAG, REMISER M.M.



NÅR DEN NATURLIGE VARIATION I AGERLANDETS LEVESTEDER BLIVER MINDRE, SÅ FORSVINDER DE ARTER, SOM FORETRÆKKER SPECIELLE LEVEVILKÅR

Blåhatjordbi (blomsterrige overdrev)



Vibe (fugtige lavninger)



Vibefedt (fugtige, næringsfattige enge)



Markfirben (tørre skrænter)



Humlerovbille (friske kokasser)

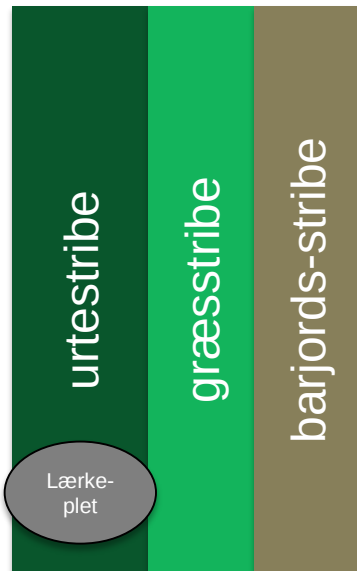


Cinnobervokshat (græssede overdrev)

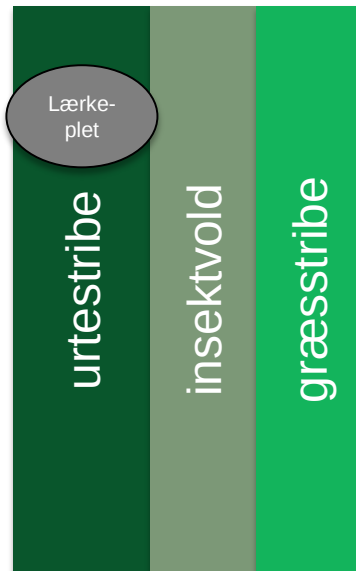


MARKVILDTSTRIBER

Markkant



Midtmark



Vibe-
lavning



Foto: Anne Eskildsen

HVOR KAN JEG FINDE INFO?



LÆRINGSMÅL # 4:

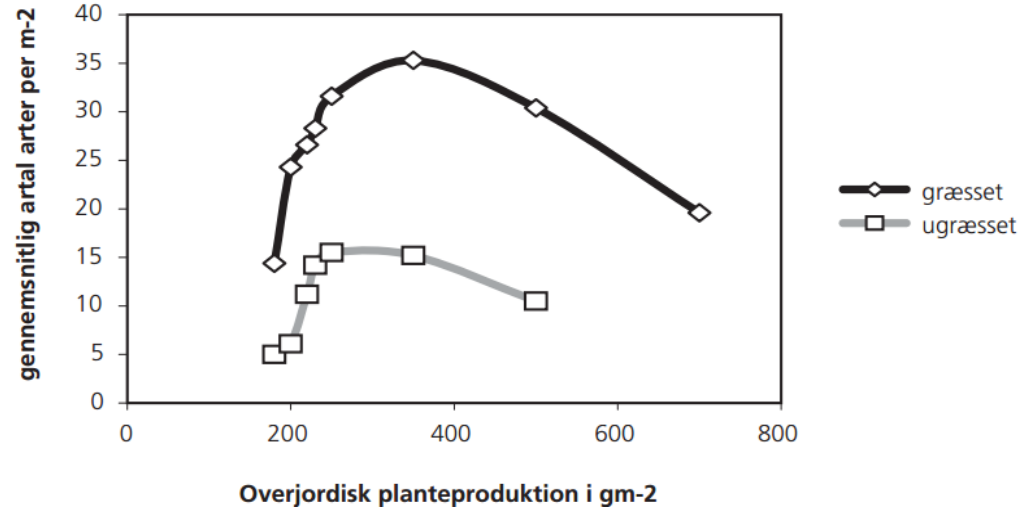
ELEVEN KAN FORSTÅ DEN GRUNDLÆGGENDE IDÉ MED NATURPLEJE OG NATURFORVALTNING OG HAR FORSTÅELSE FOR MULIGHEDERNE FOR AT ARBEJDE MED NATURPLEJE, SOM EN DEL AF LANDBRUGSDRIFTEN ELLER SOM EN SELVSTÆNDIG DRIFTSGREN.

HVAD KAN MAN ARBEJDE MED?

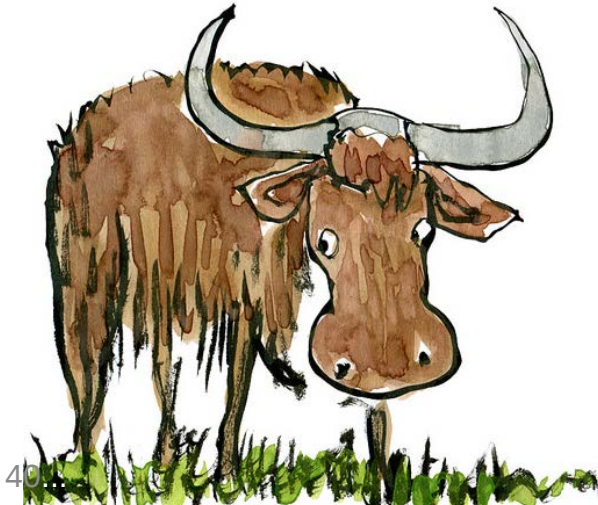
- Betydning af afgræsning for naturen
- Naturpleje som driftsgren
- Økonomi i naturpleje
- HNV score
- Dyr i naturplejen
- Hvordan kan man se, at naturplejen virker?

GRÆSENDE DYR GIVER LYS OG DYNAMIK

- Hindrer tilgroning
- Skaber forstyrrelse
- Fremmer blomstring



Kilde: Buttenschøn (2007)



LANDMÆND HAR EN ENESTÅENDE MULIGHED FOR AT GØRE EN VIGTIG FORSKEL FOR NATUREN...





NATURPLEJE SOM DRIFTSGREN

- DE GODE HISTORIE





NATURPLEJERE ØNSKER MERE VIDEN OM NATUREN

- Kender ikke de arter der er på arealerne
- De fleste ved ikke om den pleje de gennemføre er god for naturen
- Fokus er på dyrenes trivsel
- Naturplejerne udføre et vigtigt arbejde – det skal de være stolte af

HVOR KAN JEG FINDE INFO?

1. Spørg kommunen: mulighed for kortlægning og samarbejde

2. Kig på nettet:

HNV kort (arealinfo.dk)

Biodiversitetskort (miljoegis.mim.dk)

Danmarks Miljøportal (www.naturdata.dk)

Fugle og Natur (fugleognatur.dk)

Virtuelt mødested (naturspottet.dk)

Faktaark mm (landbrugsinfo.dk)

Tidl. Amtlige data (t.o.m. 2006)

Ansvarlig Institution: Viborg Amt

Aktivitet ID: 208729

Parent Aktivitet ID:

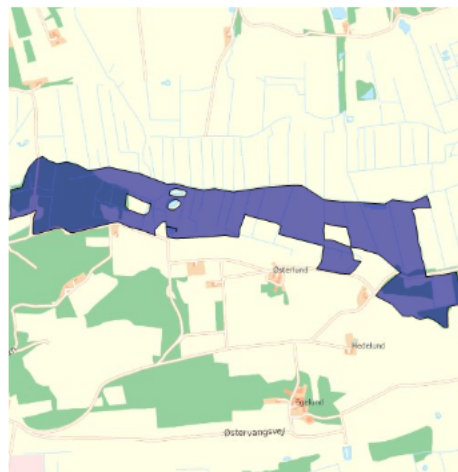
Reference:

Startdato: 25-06-1992

Slutdato: 25-06-1992

Indsamlingsformål: Andre myndighedsdata

Sted: Nord for Ø (789/1088)



Program: Besigtigelser

Hovedområde(r):

Bemærkning:

Hovedparten af mosen er domineret af birk og pil med starsumpe samt Lyse-Siv, Pors m.fl. Det afgrænsede areal domineres af Lyse-Siv og lave kærarter. I søen er der store mængder af vandpest.

Arter

Arter:

mose-pors || *Myrica gale* | 0 | Hist og her
 lav ranunkel || *Ranunculus repens* | 0 | Hist og her
 Potentilla palustris | 0 | Hist og her
 bidende ranunkel || *Ranunculus acris* | 0 | Hist og her
 egeslægten || *Quercus* | 0
 tormentil || *Potentilla erecta* | 0 | Hist og her
 bævreasp || *Populus tremula* | 0
 røgræs || *Phalaris arundinacea* | 0 | Hist og her
 almindelig syre || *Rumex acetosa* | 0 | Almindelig
 mynteslægten || *Mentha* | 0 | Hist og her
 sværtvæld || *Lycopus europaeus* | 0 | Hist og her
 frytleslægten || *Luzula* | 0
 lyse-siv || *Juncus effusus* | 0 | Almindelig
 rapgræsslægten || *Poa* | 0 | Almindelig
 Myosotis caespitosa | 0 | Hist og her
 brombær || *Rubus sect. Rubus* | 0
 kruset skræppe || *Rumex crispus* | 0 | Hist og her
 pileslægten || *Salix* | 0 | Dominerende
 bittersød natskygge || *Solanum dulcamara* | 0 | Hist og her
 græsbladet fladstjerne || *Stellaria graminea* | 0 | Hist og her
 kær-fladstjerne || *Stellaria palustris* | 0 | Hist og her
 bredbladet dunhammer || *Typha latifolia* | 0 | Almindelig
 stor nælde || *Urtica dioica* | 0 | Hist og her
 blåbær || *Vaccinium myrtillus* | 0
 baldrianslægten || *Valeriana* | 0 | Hist og her
 Lotus pedunculatus ssp. uliginosus | 0 | Almindelig
 vandnavle || *Hydrocotyle vulgaris* | 0 | Hist og her
 hvidtjornslægten || *Crataegus* | 0
 roseslægten || *Rosa* | 0
 top-star || *Carex paniculata* | 0 | Pletvis dominerende



Faktaark

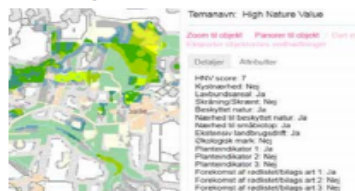
AREALER MED HØJ NATURVÆRDI – HNV SCORE

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer uden for Natura 2000-områder er målrettet til arealer med høj naturværdi. Naturværdien på et areal bliver vurderet ud fra et værktøj kaldet **High Nature Value** – også forkortet til **HNV**.

HNV-kortet viser scoren for naturværdier på lysåbne arealer på en skala fra 0-13 point. Kortet kan ses på Danmarks Miljøportal. En høj HNV-score er udtryk for høj naturværdi på arealet.

Prioritering af tilskud til naturpleje

HNV-kortet er et værktøj til at prioritere tilskud til pleje af græs- og naturarealer udenfor Natura 2000-områderne. Målet er at sikre, at tilskud til naturpleje målrettes til de arealer, der har den højeste naturværdi.



FIND HNV-KORTET

Mini-vejledning i at bruge HNV kortet

1. Gå ind på siden:
[http://jeanlinformation.miljo@portnet.dk?distribution/](mailto:jeanlinformation.miljo@portnet.dk?distribution/)
2. Klik på "Her kan jeg" i øverste venstre hjørne og slå "tænde/slukke" til.
3. Klik på "-" ud for temaet Naturdata i venstre kolonne, og søt flueben i "HNV (områder med høj naturværdi)".
4. Slå "vis værdsøjlinjen" til i øverste højre hjørne ved at klikke på skruenøglen/ikonet.
5. Zoom ind til det ønskede område.
Kortet farves efter HNV-værdi.
HNV-lagene kan slås til og fra, så det er nemmere at finde det rigtige areal.
6. Ved at klikke på "information [punkt]" i værdsøjlinjen og klikke på et bestemt punkt på kortet, vil man få vist samlet HNV-score for området i venstre kolonne.
7. Klik på "temanavn: High Nature Value" for at få vist, hvorfor området har fået den tildelte HNV-score. Hvis venstre kolonne viser flere HNV-scores, er det fordi, der ikke er zoomet tilstrækkeligt langt ind på kortet.



https://www.landbrugsinfo.dk/Afrapportering/planter_og_miljoe/2016/Sider/Faktaark_arealer_med_hoej_naturvaerdi_net.pdf

FAKTOROKS 1

BEREGNING AF ARTSMIDDELSKORR

Hver plantegart tildeles en score fra -1 til 7.

- 2 gives til arten, hvor der er tegn på en god naturtilstand. Middelescoren er et gennemsnit af scoren for alle plantearterne i dokumentationsfeltet.

Areaer med en middeelværdi på mindst 3,75 får point for alle tre planteindikatorer.

Tilskud er forbeholdt arealer med score på mindst 5. Der kan kun søges tilskud til arealer med en score på 5 og derover. Hvis blot et lille område af en større mark scorer 5 eller derover, kan der søges tilskud til hele marken.

HNV-kartet bliver derfor helt afgørende for, om der kan sættes tilskud til pleje af græs- og naturarealer udenfor Natura 2000-områderne. Det betyder også, at arealer med eksisterende tilhug, der skal genstreges, ikke får tilskud, hvis HNV-scenen ikke er høj nok.

Ikke sikkerhed for tilskud ved score 5
 Det er udelukkende ansaler udenfor Natura 2000-områderne, der bliver afhængte af HNV-kortet. I 2016 er der udløst ca. 1.600.000 ha uden for Natura 2000-områderne med en score på mindst 5. Ved flere ansøgninger end der er midler til, vil ansaler udenfor Natura 2000-områderne blive prioriteret efter den højeste score. Det betyder, at selvom et areal har en score på 5, er det ikke sikkert, at man kan få tilskud. Det vil afhænge af, antallet af ansøgere.

**FAKTOROKS 2**

HER FINDER DU LINKS TIL ARTSLISTER

DMS-1: Benchmarking of natural habitat and loss of wildlife

Indikatorer: se "Bilag 1: Artikler med score"

- [Actar på EF-stabilitetsdirektivets Bilag II](#)
- [Actar på EF-stabilitetsdirektivets Bilag IV](#)
- [DMM Actargrupper i den släpke radlin](#)

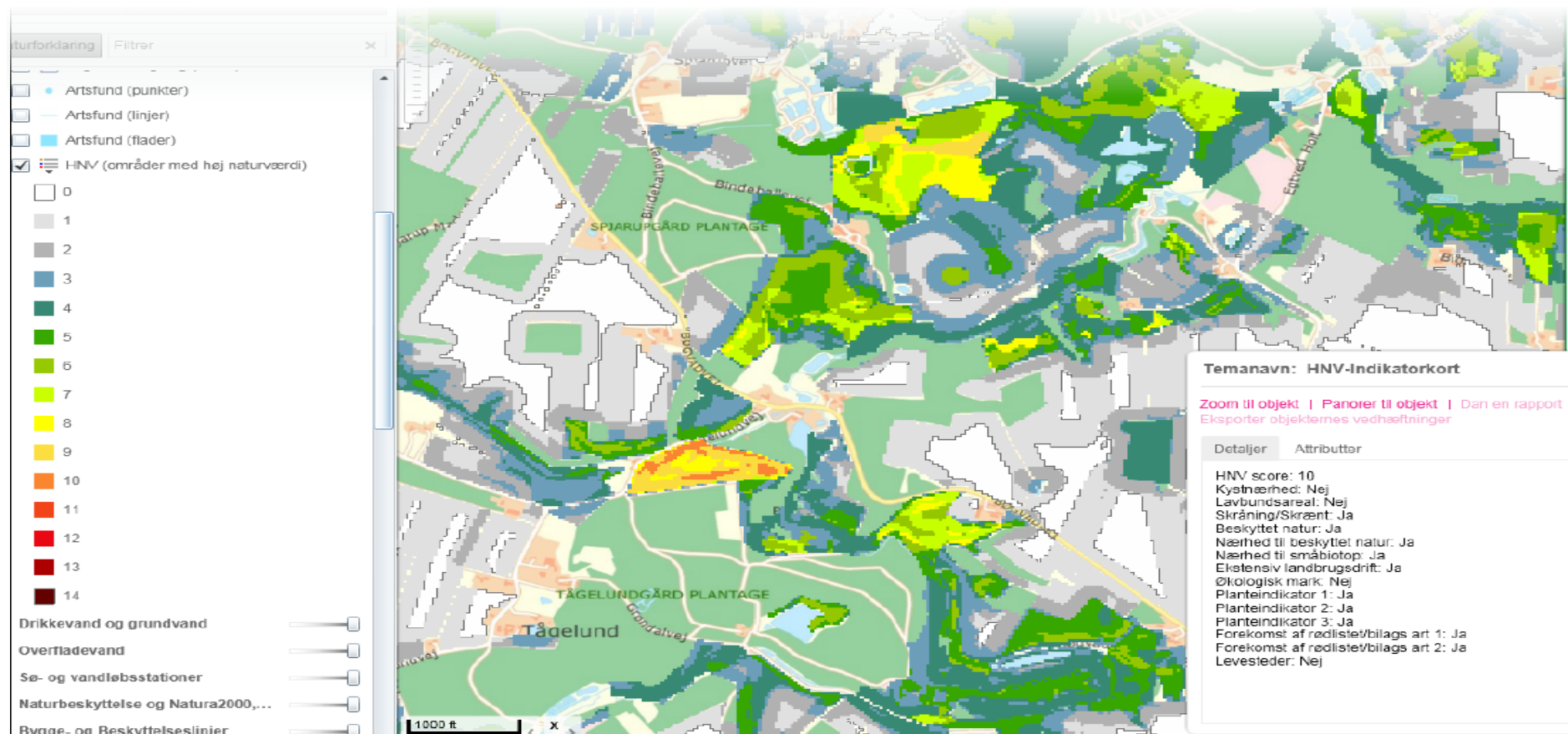
* Flaggernus, værdplante, fik og vandsænkende insekter ta ikke med. Gå ind i de enkelte grupper, f.eks. "Karykter", og klik igen på "Karykter" i tabellen lige under "Stående Se artens status i hver kolonne. Den skal være H2, CR, E5, V2, eller NT, for at give gode til H2 scoren.

Opdateringer af HNV-kortet

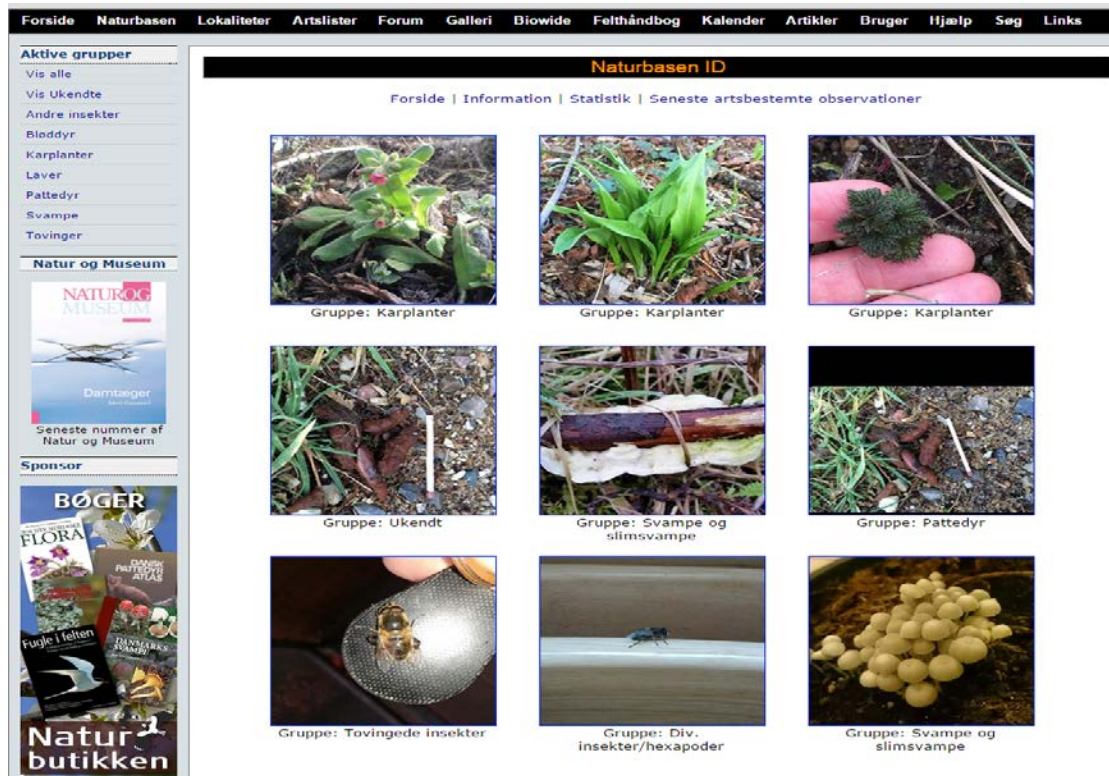
HIV-kortet opdateres løbende, så kortet kan ændre sig fra år til år. I 2016 kan nye data indberettes indtil den 30. august, hvorefter kortet opdateres i løbet af efteråret. Mange kommuner går en ekstra indsats for at få registreret arter på de arealer, de ved er værdifulde. Hvis du mener, du har arter, der ikke er registreret, kan du henvende dig til kommunen. Ofte sker, at kommunen kommer ud og ser arealer, skal du være opmærksom på, at kommunen kun kan finde planter i vekselskoven, og at der kan være ventetid på et matchbælg. Det er forskelligt mellem kommunerne, om de har ressourcer til at besigtige arealer.



HNV-KORTET VISER VEJ TIL DEN GODE NATUR



‘HVAD ER DET’?



LENE GOMMESEN OG PETER BISGAARD





LÆRINGSMÅL # 5:

**ELEVEN HAR KENDSKAB TIL
RELEVANTE
NATURPLEJEMETODER PÅ EN
LANDBRUGSBEDRIFT.**

HVAD KAN MAN ARBEJDE MED?

- Effekt af græsning med forskellige dyreracer
- Slæt kontra græsning
- Helårsgræsning versus sommergræsning
- Fokus på NATUREN i naturplejen (tilskuds fodring, dræning, græsningstryk m.m.)

HVOR KAN JEG FINDE INFO?

Faktaark
HOLD AF UDEGÅENDE DYR
I VINTERPERIODEN – KVÆG, HESTE OG FÅR

Filippo ha un'altra idea: «Se il cinema non è più un luogo sicuro, perché non lo rendiamo un luogo sicuro?». E infatti, a Milano, ha appena aperto il primo cinema a pagamento, il Cinema 100, dove il biglietto costa 100 mila lire. «Non è un cinema a pagamento, è un cinema a partecipazione», dice. «Il cinema è un luogo sicuro, perché è un luogo dove si può stare tranquilli, dove si può stare felici, dove si può stare insieme».

FORM OLD DERS KAL VASİO PİYLOT

WINTERPESCI EGG WINTERLICHENDE VEGE
-H VORHANGEN DIET
Winterpesci e egg, sono due cose diverse, e se la differenza è
completamente diversa, non è ancora il più alto livello di differenza
nel C. Di conseguenza, è importante che si tratti di un'analisi
oggettiva, e non di un'analisi soggettiva. Di conseguenza, non
basterà a risolvere le nostre...

Faktaark

Derfor blev der for nogle år
hver anden kontrolens efter
man som angiver skal vælge, og
grænseprøve for synderne
kol.

SVIS DER ER INDGAET GRÆSEN
HOLDER PÅ AREAER, DER FÅ
VIGTIGT, AT DYREHOLDER FÅ
KONTROLFORM, OG AT HAN K

[illegible]

Kvæg som naturplejere

Fordele ved kryds

Generelt er kvæggode til naturpleje, fordi de æder et bredt sortiment af de planter, der groer på arealerne. Som drøvtyggere har de behov for at æde groft materiale og æder meget gerne friske, grønne skud. Det giver en afgræsning, hvor der tages noget over hele arealet. Kvæg afgræsser gerne både i sommer og vinter. Men de har også brug for hø og foder til vinteren.

Kvæg afgræsser gerne både fugtige og tørre områder. Mens de græsser, træder de vissen plantevæk med, det giver plads og lys til ny vækst.

ruas

Ulemper ved kvæ...

Info

afgørelse, som det er tilfældet, når man tager slæt.

Hensynet til de lokale forhold skal der blandt andet tages hensyn til i plejeplanen. Samtidig skal der tages hensyn til dyreholdets andre særlige forhold.

Naturnæssige fordele og ulemper

Pleje- og ressourcefordele og ulemper

Plantevæksten i sommeren forlænges. Det giver en øget produktion af relativt høj næringværdigt foder med højt indhold af næringsstoffer end græsning

Fjerner flere raser og
uden for vækstzonen.

FORSLAG TIL ØVELSER

- Beskriv en fredet art (dyr, plante eller svamp), herunder dens kendetegn, udbredelse og krav til levested
- Artsbestemmelser i felten af dyr og planter, fx vha feltbøger eller Naturbasens '*Hvad er det*'-funktion
- Undersøg om og hvor der er beskyttet natur på jeres sidste arbejdsplads/kommende besøgsejendom eller lignende
- Hvad indeholder en Natura 2000 handleplan?

FORSLAG TIL ØVELSER

Eksursion 1: Besøg af forskellige naturtyper (som min. besøg på overdrev, eng/rigkær, evt. også hede, strandeng, kildevæld osv.). Inddrag meget gerne den kommunale naturmedarbejder eller naturvejleder (alternativt lokale grønne organisationer som Danmarks Naturfredningsforening eller botanisk forening).

Eksursion 2: Besøg på udvalgt landbrugsbedrift, som har mindst 1–2 §3-beskyttede naturområder. Området kan bruges som 'case' igennem hele ugen ifm alle 5 læringsmål, fx ved at eleverne skal:

- *Finde oplysninger om bedriften natur, herunder hvilke naturtyper og arter der er til stede, fx vha miljøportalen, Fugle & Natur etc*
- *Tjekke områdets HNV score*
- *Undersøge hvilke arealer på bedriften, som er beskyttet.*
- *Komme med forslag til prioritering og pleje af eksisterende natur*
- *Komme med forslag til nye natur-tiltag etc*